

OSZCZĘDNOŚĆ

Organ „Związku Galicyjskich Kas Oszczędności“

Wychodzi raz na miesiąc.

Redaguje

Biuro Związku.

Redakcyja i Administracyja

Lwów, ulica Stryjska 1. 4.

Prenumerata

roczna z przesyłką pocztową 5 kor.

Ogłoszenia

70 kor. za stronę, przy powtarzaniu odpowiedni opust.

TREŚĆ: Posiedzenie Wydziału Związku gal. Kas oszcz. — Powszechna krajowa kasa oszczędności. — Banki a wkładki oszczędności. — Orzeczenia trybunału administracyjnego w sprawach podatkowych i należyciowych. — Notatki; Czeskie kasy oszcz. w Czechach, Morawii i Szląsku. — Blankiety wekslowe bez sumy wekslowej. — Dochody z budynków uwolnionych od podatku domowego są także wolne od podatku rentowego. — Należność od kwitów na wypłaty z kas państwowych. — Loterya klasowa. — Domicyl. — Przymusowe urlopy dla urzędników kas oszczędności. Ruch wkładek za maj 1913.

Posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich Kas oszczędności.

Dnia 13. lipca br. odbyło się pod przewodnictwem Prezesa Związku Dr. Ferdynanda Kwiatkowskiego zwyczajne posiedzenie Wydziału Związku galicyjskich kas oszczędności.

Prezes w krótkich słowach przedstawił obraz czynności biura za czas od ostatniego posiedzenia Wydziału, które się odbyło w lutym br. i zawiadomia, że w myśl uchwał powziętych na ostatnim posiedzeniu Wydziału, wniesiono obszerny memoriał do ministerstwa spraw wewnętrznych, do ministerstwa rolnictwa skarbu i sprawiedliwości w sprawie reskryptu ministeryalnego o zestosunkowaniu lokacyj i o obowiązku lokowania przynajmniej 15% kapitału wkładkowego w papierach państwowych. Odpis tego memoriału przesłano również wszystkim Członkom Koła polskiego we Wiedniu z prośbą o poczynienie wszelkich możliwych kroków celem uchylenia tego reskryptu względnie o wydanie nowego, zmienionego w kierunku żądań przedstawionych przez nas w memoriale.

Wydział krajowy i Magistrat miasta Lwowa zawiadomiły Związek, że również przeciw reskryptowi zaremonstrowały — w obronie tak interesów gospodarczych krajowych jakoteż w obronie kursu własnych emisyj; dalej zawiadomia prezes, iż zainicjował, by galicyjska Kasa oszczędności we Lwowie. wniosła zażalenie do Trybunału administracyjnego. Odpis tego zażalenia przestaliśmy wszystkim związkowym kasom oszczędności a znaczna liczba kas z równobrzmiącym zażaleniem odniosła się do Trybunału administracyjnego. Wprawdzie — co było do przewidzenia — trybunał administracyjny zażalenie to bez rozprawy odrzucił — jednakże bądź co bądź motywa trybunału administracyjnego — które również podaliśmy do wiadomości kas, są dość dla reskryptu charakterystyczne.

Wszystkie te kroki, zarządzone tak przez nasz Związek jak i przez inne Związki nie doprowadziły wprawdzie do cofnięcia całego reskryptu, natomiast ze strony miarodajnej zapewniono, że zarządzenia, jakieby przez władze nadzorcze nad kasami oszczędności na podstawie tego reskryptu były wydane,

będą indywidualizowane w każdym poszczególnym wypadku.

Następnie Prezes zawiadomia, że Bank krajowy, który pierwotnie tylko do 30 czerwca br. ofiarował swoje żyro dla weksli kas oszczędności korzystających z nadzwyczajnego kredytu reeskontowego w Banku austro-węgierskim, prolongował także i na bieżące półrocze, tak aby cały kredyt do końca roku bieżącego mógł być spłacony. W interesie atoli samych kas oszczędności leży, aby w miarę przypływu wkładek starały się ograniczyć reeskont do minimum, a w obec niezupełnie jasnej sytuacji politycznej i co za tem idzie trudnych warunków na targu pieniężnym trzymały się z rezerwą w zawieraniu nowych interesów pożyczkowych.

Z ważniejszych dla kas oszczędności zdarzeń wspomina Prezes o projekcie ustawy upoważniającej ministra skarbu do częściowego zawieszenia postanowień o utracie ulg konwersyjnych — i o reskrypcie ministerstwa skarbu z dnia 14 marca 1913 L. 15290, pomieszczonym w numerze kwietniowym „Oszczędności“, a następnie o reskrypcie c. k. ministerstwa skarbu z dnia 21. maja 1913 L. 5736. stanowiącym, że tak amortyzacya winkulowanych na straty części funduszy rezerwowych jakoteż amortyzacya strat kursowych wstawionych przez kasy do aktywów bilansu ma się odbywać z uwolnieniem od podatku; tzw. że te przeniesienia strat lat poprzednich bez względu na postanowienie § 94 lit. g. nie mają być wliczane do podstawy opodatkowania.

Z powodu stanowiska, jakie od szeregu lat zajmują banki pozakrajowe i ich filie oraz ekspozytury w kierunku zbierania wkładek oszczędności, oraz z powodu, że w ostatnich latach znowu powstały, a w najbliższych czasach powstać mają nowe filie banków zakrajowych po miastach prowincjonalnych, wniosł Związek memoriał do c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych, w którym domagamy się ograniczenia swobody zakładania dalszych filij bez rzeczywitej potrzeby oraz o przestrzeganie postanowień, pod jakimi wolno bankom akcyjnym przyjmować wkładki na książeczki.

Ponieważ w sferach miarodajnych zaczęto się zastanawiać, czy obecnie obowiązujące przepisy o bilansowaniu, a zwłaszcza postanowienie art. 31.

ustawy handlowej § 5 regulatywu asekuracyjnego, nie powinny uległ zmianie, przeto też na odnośne żądanie Izby handlowej i przemysłowej daliśmy obszerną i wyczerpującą opinię, przy czem naturalnie stanęliśmy na stanowisku odpowiadającym interesom i potrzebom kas oszczędności.

W dyskusyi, jaka się nad sprawozdaniem z czynności wywiązała, skonstatowano, na podstawie dat, zebranych przez biuro związku wedle dotąd nadesłanych zamknięć rachunkowych, że jakkolwiek koniec roku 1912 był dla galicyjskich kas oszczędności z powodu bardzo silnego odpływu wkładek, nader przykry, bo np. 39 kas, które reprezentowały z dniem 31 grudnia 1911 kapitał wkładkowy koron 273,318.942 94 doznało ubytku w kapitale koron 33.107.901 89 względnie po uwzględnieniu odsetek dopisanych w ciągu r. 1912 w kwocie K 10.258.413 46 zmniejszył się kapitał wkładkowy o kwotę koron 22,849 587 43 — pomimo tego jednak kasy oszczędności bardzo dzielnie się spisały, tak że w żadnej kasie nie nastąpiła ani chwilowa przerwa w wypłacie wkładek i chyba co najwyżej tu i ówdzie czyniono użytek z przysługującego na mocy statutu prawa wypowiedzenia wkładek. Nawet z nadzwyczajnego kredytu reeskontowego — mylnie i niewłaściwie nazywanego kredytem sanacyjnym — kasy oszczędności w bardzo umiarkowany sposób korzystały. Tę sprawność zawdzięczają nasze kasy z jednej strony znacznemu procentowi swych lokacyj ruchomych, z drugiej zaś strony dobroci swych aktywów w ogóle*). W ostatnich miesiącach roku bieżącego wkładki się podnoszą, lecz w wielu jeszcze kasach nie doszły do stanu z końca roku 1911. Wydział Związku wyraził zapatrywanie, że byłoby rzeczą pożądaną, aby kasy ze względu na niewyjawnioną jeszcze sytuację polityczną, z wielką rezerwą przystępowały do zawierania nowych interesów pożyczkowych a natomiast starały się ile możności o zmniejszenie swego obliża z tytułu nadzwyczajnego kredytu reeskontowego.

Z porządku dziennego przystąpiono do sprawozdań o dokonanych w ostatnich czasach lustracyi a to w powiatowej kasie oszczędności w Chrzanowie, w kasie oszczędności miasta Sądowej Wiszni, w powiatowej kasie oszczędności w Gródku Jagiel. i w kasie oszczędności miasta Stryja.

Przyjęto do wiadomości przystąpienie do Związku: Miejskiej kasy oszczędności we Lwowie, Miejskiej kasy oszczędności w Stanisławowie, Miejskiej kasy oszczędności w Strzyżowie i Miejskiej kasy oszczędności w Tarnowie.

Po omówieniu jeszcze kilku spraw bieżących uchwalono zwołać Walne Zgromadzenie Delegetów Związkowych kas oszczędności na październik — poczem po wyczerpaniu porządku dziennego, posiedzenie zamknięto.

Powszechna Krajowa Kasa oszczędności.

(Dokończenie).

Trudności założenia takiej instytucyi byłyby ogromne. Rząd bowiem niewątpliwie nie pragnąłby stworzenia konkurencyi pocztowej kasie oszczędności.

*) Z dniem 31. grudnia 1911. miały Galicyjskie kasy oszczędności na ogólną sumę wkładek K 341,746.021 09
w wekslach K 69,373.560 90
w efektach „ 85,526.339 45
w rach. bież. „ 8,444.194 44

ści, a także i istniejące w kraju kasy i stowarzyszenia zaliczkowe (te ostatnie całkiem niesłusznie zresztą) widziałyby w niej niebezpieczną rywalkę. Także techniczna strona ze względu na osoby, które miałyby wejść w organizację, najeżona jest znacznymi trudnościami, niemniej jednak, gdyby projekt uznano za zdrowy i urzeczywistnienie jego za konieczne, z pewnością wszystkie trudności dałyby się pokonać, tem więcej, że w urządzeniach pocztowej Kasy oszczędności mamy gotowe i wypróbowane, bo na 30-letniem doświadczeniu oparte wzory.

Sumy, jakimi kasa taka z czasem mogłaby rozporządzać, nie da się oczywiście dziś oznaczyć, można jednak przez analogię z pocztową Kasą oszczędności, która z Galicyi posiada około 100 milionów kor. wkładek na książeczki wkładkowe i w rachunkach czekowych złożonych, spodziewać się należy, że krajowa Kasa oszczędności, dająca conajmniej taką samą gwarancję pewności, jak pocztowa Kasa¹⁾ albowiem przeciw utrzymaniu i prowadzona przez sam kraj, musiałaby z czasem skoncentrować także kilkadziesiąt milionów koron, dziś może nawet zupełnie beczynnie w drobnych sumach prywatnie przechowywanych.

Droga do urzeczywistnienia tego projektu trudna i daleka, lecz paulatim summa petuntur!

Powyższy projekt Dra Słuszkiewicza zasługuje na wszechstronną uwagę a w razie wprowadzeniu go w życie mógłby nieocenione usługi oddać krajowemu gospodarstwu społecznemu.

W dzisiejszym atoli stanie rzeczy przeprowadzenie tej myśli napotyka na ogromne, rzec nawet można nieprzyzwyczajone przeszkody.

Przedewszystkiem liczyć się należy z tem, że rząd, nie chcąc stwarzać konkurencyi pocztowej kasie oszczędności bezwarunkowo nie zatwierdzi statutu takiej powszechnej krajowej kasy oszczędności, — a to choćby tylko na tej podstawie, że zakładanie kas oszczędności opiera się na regulatywie z roku 1844, który postanawia, że „do zakładania kas oszczędności są powołani przedewszystkiem stowarzyszenia przejadiół ludzkości pod warunkiem, że złożą fundusz gwarancyjny, wystarczający na pokrycie kosztów administracyjnych i strat, jakichby zakład mógł doznać w pierwszym okresie swej działalności do chwili utworzenia własnego funduszu rezerwowego, oraz że dadzą rękojme co do prawidłowego zarządzenia pieniędzmi“ — powiada dalej ten regulamin „że gminom można również udzielić pozwolenia na zakładanie kas oszczędności z własną poręką, do tego atoli potrzeba prawomocnie powziętej i całą gminę obowiązującej uchwały“ Z rozwojem instytucyi kas oszczędności prawo zakładania kas oszczędności rozszerzono także na powiaty, tak że obecnie obojujące ustawodawstwo o kasach oszczędności, zna tylko towarzystwa kas oszczędności (Vereinsparkassen) gminne kasy oszczędności (Gemeindensparkassen) i powiatowe kasy oszczędności (Bezirkssparkassen), tak, że nawet galicyjska kasa oszczędności we Lwowie, w której za wkładki przyjął gwarancję kraj na mocy osobnej sankcyonowanej ustawy, nie straciła swego charakteru dawnego tj. towarzystwa kasy oszczędności, a więc przez tę porękę i ustawowe jej sankcyonowanie nie stworzono nowego typu „krajowej kasy oszczędności“.

Że rząd będzie się starał wszelkimi siłami przeszkodzić stworzeniu nowego typu „krajowej kasy oszczędności“ stojącej tylko pod egidą i kontrolą władz autonomicznych o tem wątpić nie można — Znamyśmy, że przez długie lata toczył się spór między Wydziałem krajowym a rządem o prawo

nadzoru nad powiatowymi kasami oszczędności — i ostatecznie prawo to zostało tylko przy rządzie do tego stopnia, że dary i subwencje uchwalone przez Wydziały kas oszczędności (które w przeważnej liczbie są równocześnie Wydziałami Rad powiatowych) podlegają zatwierdzeniu rządowemu.

O tem aby rząd w obec terażniejszego ustawodawstwa o kasach oszczędności na utworzenie takiej instytucji dał swe zezwolenie nawet mowy być nie może a wszelkie próby zmiany dotychczasowego ustawodawstwa rozbijają się o opór rządu.

Toby była pierwsza — lecz może nie najważniejsza przeszkoda, czasy i stosunki się zmieniają zmieniają się zapatrywania prawne, — więc nie jest wykluczone, że z latami ta przeszkoda mogłaby być usunięta.

Drugą trudnością i to może ważniejszą jest brak odpowiednio ukwalifikowanych sił. Taka krajowa powszechna kasa oszczędności o ile miałaby i odpowiedzieć celowi i spełnić to zadanie, do którego spełnienia miałaby być powołaną, powinna siecią swoich filij pokryć cały kraj; filia takiej instytucji winna się znajdować w każdej bez wyjątku gminie galicyjskiej, — a w każdej funkcjonować winien przynajmniej jeden człowiek należycie do takiej funkcji ukwalifikowany. Kto wie, że w bardzo znacznej części gmin wiejskich w Galicyi zarząd składa się nawet często, jeśli nie więcej, to przynajmniej w połowie z analfabetów, — kto wie, że często w gminach wiejskich wszystkie sprawy z którymi się łączy potrzeba czytania i pisania, — załatwia pisarz gminny, kto dalej wie, że między tymi pisarzami gminnymi znajduje się wielu ludzi wykolejonych, których bezwzględnie zaufaniem obdarzać nie można, ten musi przyjść do przekonania, że jeszcze sporo lat upłynie, nim nasz kraj mógłby, bez obawy narażenia się na kolosalną odpowiedzialność, przystąpić do tego dzieła.

Ten brak kwalifikowanych sił jest w obecnych warunkach najważniejszą przeszkodą o którą musiałaby się akcja Powszechnej krajowej kasy oszczędności rozbić.

Sprawę wysokości kosztów należytej kontroli która musiałaby być bardzo dokładną, ścisłą i celową, sprawę kosztów administracji pomijamy, gdyż jest to rzecz mniejszej wagi i która ostatecznie w jakiś sposób dałaby się uregulować.

Zaznaczyć musimy z całym naciskiem, że czyniąc uwagi powyższe nie mamy wcale zamiaru zwalczać powyższego projektu. Regulatywowe kasy oszczędności stały i stoją zawsze na tem stanowisku, im więcej społeczeństwo nauczy się oszczędzać, tem więcej w przyszłości kasy oszczędności zyskają klientów i tem większy ich rozwój jest zapewniony.

Dowodem tego liczne ofiary jakie kasy ponoszą na wprowadzenie systemu domowych kas oszczędności, na propagandę szkolnych kas oszczędności itd. itd.

Jakkolwiek zatem taka Powszechna krajowa kasa oszczędności stworzyłaby może pewną konkurencję regulatywowym kasom oszczędności, — lecz ta konkurencja nie tylko nie zagraża interesom i dalszemu rozwojowi kas oszczędności, lecz owszem z wykształceniem społeczeństwa w cnotę oszczędności, przybędą kasom regulatywowym nowi klienci, którzy przyniosą swe oszczędności, po dojściu ich do pewnej poważniejszej kwoty, do regulatywowych kas oszczędności a to ze względu na wyższe odsetki jakie one będą mogły płacić od wkładek niż powszechna krajowa kasa oszczędności.

Konkurencja ta także o tyle nie jest groźną że działalność powszechnej krajowej kasy oszczędności jeśli ona ma rzeczywiście stać się czynnikiem

ważnym w gospodarczym rozwoju kraju, musi się rozciągnąć po całym kraju, dotrzeć do najdalszego zakątka, do najbardziej zapadłej wsi i granicy — a więc tam, gdzie dla regulatywowych kas oszczędności, mających swe siedziby w centrach powiatów, dostęp jest bardzo utrudniony a może niemożliwny.

I dalej je-zcze konkurencja ta nie byłaby groźną i dlatego, że powszechna krajowa kasa oszczędności — która wedle projektu Dra Stuszkiewicza — miałaby fundusze swe lokować po krajowych instytucjach finansowych — w pierwszym rzędzie jak przypuszczamy lokowałyby je regulatywowych kasach oszczędności, — przyczem prócz dyferencji procentów miałaby powszechna kasa krajowa lokację pewną, bo pupilarną, z drugiej zaś strony te pieniądze zebrane z całego kraju a ulokowane w regulatywowych kasach oszczędności, mogłyby być dalej produktywnie rozprowadzone po całym kraju i zasilić tanim kredytem rolnictwo, przemysł i handel.

Konkurencji takiej kasy oszczędności wcale się nie obawiają i przeciw stworzeniu instytucji na zasadach w projekcie zarysowanych występować nie będą. — Gorszą i niebezpieczniejszą dla kas oszczędności i krajowych instytucji finansowych jest konkurencja banków obcych — te bowiem oferując wyższe oprocentowanie, kapitał zebrany w kraju zamiast fruktyfikować w kraju, wysyłają do swych centrali, zasilając nim obcą, często wrogą nam produkcję. Tu przynajmniej kapitał w kraju zebrany, pozostałby w kraju i służyłby do jego ekonomicznego podniesienia.

To jest moment bardzo ważny stawiający instytucję powszechnej krajowej kasy oszczędności bardzo wysoko i dający jej przewagę nad pocztową kasą oszczędności.

Lecz jak już wyżej zaznaczyliśmy, stworzenie takiej instytucji napotka na gwałtowny opór rządu, lecz czyż dlatego należy zupełnie z tej myśli zrezygnować? Zdaniem naszym po wszechstronnem omówieniu całej tej kwestyi, należałoby poczynić wszystko, coby wskazywało na to, że kraj domaga się stworzenia tego rodzaju instytucji a zacząć należałoby od żądania decentralizacji pocztowej kasy oszczędności. — Myśl tą niejednokrotnie poruszaliśmy w naszym czasopiśmie, myśl ta od czasu do czasu pojawia się w rozmaitych czasopismach fachowych i w prasie codziennej i peryodycznej, — na razie atoli nie poczyniono żadnych kroków, któreby to pium desiderium silniej zaakcentowały i tę ważną dla kraju kwestyę niezależnienia milionów krajowych od Wiednia wprowadziła na jakieś tory wiodące do realizacji tej myśli.

Dalej co także niejednokrotnie podnosiliśmy należy stale i ciągle propagować cnotę oszczędności należy dać publiczności i najszerszym warstwom społeczeństwa s p o s o b n o ś ć oszczędzenia choćby drobnych kwot Propaganda w tym kierunku nie pojdzie na marne — koszt i ofiary w tym celu jeśli nie dziś nie za rok, dwa, — to za dziesięć wrócić się z naddatkiem. — Dlaczego Galicya w rządzie państw, w których na tysiąc mieszkańców przypada tyle a tyle książeczek wkładkowych kas oszczędności ma stać na sarym koncu?

Uczmy młodzież oszczędzać, zakładajmy szkolne kasy oszczędności, fabryczne kasy oszczędności, agitujmy w tym kierunku, niech nie będzie w kraju mieszkańca któryby nie wiedział co to książeczka wkładkowa, jaki dobrodziejstwa spływają na kraj z oszczędzania, — a wówczas przygotowujemy powoli teren, na którym myśl stworzenia, powszechnej krajowej kasy oszczędności może się przyjąć i wydać pożądane owoce.

Banki a wkładki oszczędności.

Panika wojenna prawie ustała. — Ostatnie miesiące roku ubiegłego, w których byliśmy świadkami masowego wycofywania wkładek, dały także sposobność bankom zamiejscowym, zwłaszcza ich filiom i ekspozyturom u nas do rozwinięcia bardzo silnej akcji skierowanej do ściągnięcia tych wkładek, wycofywanych z kas oszczędności. W sprawie konkurencji banków zamiejscowych w kierunku zbierania wkładek niejednokrotnie pisaliśmy, w memoriałach i petycjach do rządu domagaliśmy się opieki, takiej samej przynajmniej, jaką rząd daje innym przedsiębiorstwom przeciw konkurencji, przedstawialiśmy niebezpieczeństwa, jakie wyniknąć mogą dla gospodarstwa krajowego, jeśli obce banki wyciągać będą z kraju nasze kapitały i zasilać nimi swoje zakłady macierzyste.

Jednakże konkurencja banków w dziale wkładek oszczędności nietylko w Galicyi daje się kasom oszczędności odczuwać; cierpią z powodu niej także kasy oszczędności innych krajów monarchii, czego dowodem że w początkach roku bieżącego w Sejmie dolno austriackim posłowie Kulhanek, Baumann, Jedek i towarzysze, oraz poseł Zwetzbacher i towarzysze postawili wnioski, zmierzające do ograniczenia działu wkładek oszczędności w bankach. — Oba wnioski przekazane zostały komisji finansowej sejmowi dolno austriackiego a na posiedzeniu w dniu 30. kwietnia rb. komisya ta przysłała ze sprawozdaniem którego referentem był poseł Kulhanek, wiceprezes państwowego związku niemieckich kas oszczędności.

Byłoby rzeczą nader pożądaną, aby za przykładem Sejmu dolnoaustriackiego sprawa ta także w najbliższej sesyi naszego Sejmu krajowego poruszona została. — Jest to rzeczą tem więcej pożądaną, że w innych krajach monarchii, benki odciągając kapitały od kas oszczędności, przeciw wprowadzają te sumy na cele produkcji rodzimej, ten pieniądz pozostaje przeważnie w kraju — gdy tymczasem banki obce u nas operujące, kapitały u nas zebrane fruktyfikują po za krajem. — W przyszłym Sejmie przypuszczać należy, będą kasy oszczędności miały licznych reprezentantów, znaczna bowiem ilość posłów należy do Wydziałów lub Dyrekcji powiatowych i gminnych kas oszczędności, przeto też i zajęcie się gorętsze tą sprawą powinno leżeć im na sercu.

Poseł Kulhanek, znający sprawę dokładnie i oceniając niebezpieczeństwo dla gospodarstwa społecznego kryjące się w konkurencji banków, przedłożył referat który zapewne zainteresuje naszych czytelników i dlatego go w streszczeniu podajemy.

„Oba wnioski powiada p. Kulhanek w referacie — streszczają się w żądaniu, by wezwać rząd, aby zakazał bankom prowadzenie interesu wkładkowego, albo przynajmniej przez odpowiednie ograniczenia utrudnił. Wnioskodawcy w swoich wnioskach przedstawiają zgubne skutki, jakie prowadzenie interesu wkładkowego przez banki pociąga za sobą z jednej strony dla kas oszczędności (wniosek Kulhanka, Baumanna i Jedeka) z drugiej strony dla kas Raiffeisena (wniosek Zwetzbachera, Bauchingera tow.)

Pierwsze zezwolenie, aby banki mogły przyjmować wkładki przez wydawanie książeczek wkładkowych, zostało udzielone bankom statutowo za ministerstwa Koerbera, podczas gdy dotąd było to tylko przywilejem kas oszczędności. Już wówczas rząd musiał sobie dokładnie zdawać sprawę, że krok ten dla ogólnego gospodarstwa społecznego wzbudza pewne wątpliwości i dlatego już wówczas postawił rząd pewne warunki, pod którymi bankom wolno

wkładki przyjmować. Wskażę tu na ograniczenie, że ustalono pewną minimalną granicę: niektórym bankom statutowo dozwolono przyjmowanie wkładek nie niższych jak 50, 100 lub 200 koron.

Z jaką zaciekłością rzuciły się banki na interes wkładkowy dowodzi ta okoliczność, że w ostatnim dziesięcioleciu przeszło 1½ miliarda koron złożono w bankach i w ten sposób sumę tę odciągnięto od kas oszczędności.

Co do tej minimalnej granicy banki nie przestrzegają tego statutowego postanowienia. — Mam tu bankową książeczkę wkładkową, w której wyraźnie wypisano: Punkt 1. „Wkładki mają być uskuteczniane w walucie koronowej, książeczek wkładkowych na kwoty poniżej k. 50 — nie wydaje się“ a tym czasem pierwsza wkładka na tą książeczkę wynosi k. 20 — Postępowanie to bezsprzecznie przeciwne jest statutowi i należy się dziwić, że władze nadzorcze na to zezwalają. Niektóre banki przeprowadzają w tym względzie rozmaite kombinacje książkowe: jeśli np. ktoś składa tylko k. 20 — a statut banku zezwala na najniższą wkładkę k. 200 — wówczas wpisuje się jako wkładkę k. 200 — równocześnie uwidacznia się wypłatę k. 180 — tak, że rzeczywiście pozostaje k. 20 —. Przeciw takiemu przekraczaniu statutu kasy oszczędności muszą zająć stanowisko.

Lecz nadto dzieją się także nadużycia z nazwą „książeczka kasy oszczędności“. Bankom nie zezwolono wydawać „książeczek oszczędnościowych“ gdyż bank nie jest kasą oszczędności, dozwolono im tylko wydawać książeczki wkładkowe. Tymczasem czytamy w „Zeit“ w numerze z dnia 23. marca gdzie pewien wiedeński bank anonsuje, że „... przyjmuje wkładki na książeczki oszczędności za oprocentowaniem po 4¼% — To jest bezwątpienia nadużycie i wprowadzenie w błąd ludności, która sądzi, że otrzymuje książeczkę oszczędności, że pieniądze są za zabezpieczeniem popularnem, co jednak przy wkładkach bankowych nie ma miejsca. Nie dziw też że i w obec tej nieuczciwej konkurencji kasy oszczędności muszą zająć stanowisko.

W ostatnich latach kasy oszczędności bardzo silnie ucierpiały skutkiem konkurencji banków. Kasy oszczędności rozumieją, że są zmuszone podjąć tę konkurencyę z bankami, chociaż interesy banków są odmienne od interesów kas oszczędności. One bowiem mogą udzielać tylko długo terminowe pożyczki hipoteczne w granicach pupilarnego bezpieczeństwa, podczas gdy banki udzielają kredyty krótkoterminowe za znacznie wyższem oprocentowaniem, są przeto w stanie ofiarować i od wkładek wyższe odsetki. Tak wysoką atoli stopą procentową od wkładek jaką dają banki, kasy oszczędności pracować nie mogą. W ostatnich atoli czasach celem utrzymania się przy swym stanie kapitału wkładkowego były kasy oszczędności tu i ówdzie zmuszone podnieść oprocentowanie wkładek, co naturalnie pociągnęło za sobą także podwyżkę stopy procentowej od pożyczek hipotecznych. Należy przeciwieź zważyć, że kasy oszczędności są instytucjami ogólnej użyteczności. w przeciwieństwie do banków, które jako towarzystwa akcyjne są czysto instytucjami zarobkowemi. Zadaniem kas oszczędności jest udzielać kredytów hipotecznych po miernej stopie procentowej a prócz tego przez eskont weksli umożliwić uzyskanie kredytu drobnemu przemysłowi. Nasze Spółki Raiffeisenowskie znowu mają za zadanie przez udzielenie kredytu osobistego i hipotecznego starać się o powolne oddłużenie i ekonomiczne podniesienie stanu włościańskiego.

Kasy oszczędności zatem i kasy raiffeisenowskie są bezsprzecznie źródłami taniego kredytu a myśl

robienia pieniędzmi interesów jest im obca; nadwyżki obrotowe bowiem tych instytucji nie idą na wypłatę udziałów w zyskach, lecz wpływają do funduszy rezerwowych i na cele humanitarne.

W tych swoich dążeniach kasy oszczędności w ostatnich latach natrafiają na trudności, gdyż banki podniosły stopę procentową, przez co i kasy oszczędności zmuszone zostały do podwyższenia tej stopy. Przez skierowanie oszczędności, zebranych przez banki, na pole przemysłu nastąpiło pewne ściśnienie kredytu w zakresie działalności kas oszczędności i kas Raiffeisena, w obec czego i te instytucje muszą zmienić warunki kredytowe na niekorzyść swoich klientów i nie mogą zaspokoić wszystkich żądań o kredyty, gdyż stan ich kapitału nietylko się nie podnosi ale nawet spada. A szkodliwe skutki tej konkurencji banków już teraz widzimy. Dziś właścicielowi realności trudno uzyskać kredyt hipoteczny. Banki go nie udzielają lub za bardzo wysoką stopą procentową, kasy oszczędności nie mogą go udzielić, bo wkładki im nie przypływają zwabione przez banki. (D. n.)

Orzeczenia trybunału administracyjnego w sprawach podatkowych i należnościowych.

1. **Konwersya.** Jeśli wierzyciel zastrzegł sobie prawo, cały kapitał lub też część jego uznać za płatny, jeśli inny wierzyciel uzyska zezwolenie na przymusową licytację, lub jeśli do majątku dłużnika zostanie otwarty konkurs, w takim razie nie zachodzą kontraktowe obowiązki po myśli § 5. ust. 1. ustawy z 22. lutego 1907. Dz. p. p. Nr. 49.

(Orzeczenie z dnia 9. stycznia 1912. L. 144).

2. **Uznanie długu.** Jeśli pretensya hipoteczna, która w licytacyjnej uchwale działowej była przekazana do wyrównania przez zapłatę w gotówce z licytacyjnej ceny kupna, zostaje cedowaną, wówczas złożone przez nabywcę w cesyi oświadczenie, że on cesyę przyjmuje do wiadomości i cedowaną pretensyę jako pozostawioną mu przez cesyonaryusza pożyczkę za słuszną uznaje, — podlega należności w miarę cedowanej kwoty jako uznanie długu.

(Orzeczenie z dnia 9. stycznia 1912. L. 147).

3. **Konwersya.** Przyjęte przez dłużnika w skrypcie dłużnym zobowiązanie, że będzie płacił także dodatek administracyjny na wydatki kancelaryjne i na fundusz rezerwowy w takich kwotach i w takich odstępach czasu, jakie w przyszłości będą przez wierzyciela żądane — stanowi przeszkodę w przyznaniu ulg należnościowych.

(Orzeczenie z dnia 9. stycznia 1912. L. 143).

4. **Konwersya.** Przy konwersyi pretensyj hipotecznych które wedle dokumentów służących do wpisu tabularnego przedstawiają się jako pretensye z przyznanego kredytu, ulgi należnościowe nie mogą być przyznane, jeśli oświadczenie co do wyczerpania kredytu tylko w skrypcie dłużnym odnoszącym się do nowej pożyczki tylko odnośnie do nowego wierzyciela a nie i odnośnie do dającego kredyt zostało wydane.

(Orzeczenie z dnia 16. stycznia 1912 L. 14 384 ex 1911).

5. **Podatek.** Odsetki, które towarzystwo kasy oszczędności wypłaca założycielom od ich warunkowo zwrotnych udziałów, nie stanowią pozycji potrącalnej.

(Orzeczenie z dnia 17. stycznia 1912. L. 448).

6. **Podwyżka produktów.** Dokument, w którym się dłużnik odnośnie co do długu, któ-

remu przyznano ulgi konwersyjne, zobowiązuje do płacenia wyższych procentów, nie ograniczając się do ustanowienia zastawu dla wyższych procentów, podlega należności wedle skali II.

(Orzeczenie z dnia 18. stycznia 1912. L. 605).

7. **Podatek.** Jeśli stara rezerwa towarzystwa akcyjnego, uznana za nieopodatkowaną przy sposobności przemiany towarzystwa akcyjnego w towarzystwo z odpowiedzialnością ograniczoną, podlegające powszechnemu podatkowi zarobkowemu, przechodzi na to ostatnie, wówczas podlega dodatkowemu opodatkowaniu.

(Orzeczenie z dnia 24. stycznia 1912. L. 810).

8. **Umowa służbowa.** Protokół z posiedzenia Rady nadzorczej towarzystwa akcyjnego, w którym wprowadzie zapisano, że w sprawie regulacji pborów urzędników stawiane były wnioski, względnie przedłożono sprawozdanie, atoli w nim nie skonstatowano czy i jakie uchwały powzięła rada nadzorcza, nie zawiera udokumentowania umowy służbowej przeto też nie może być uważany za podstawę wymiaru należności wedle poz. tar. 40. lit. a. ustawy należnościowej.

(Orzeczenie z dnia 30. stycznia 1912 L. 1273).

9. **Podatki.** Przy sposobności wydzielenia procentów od wolnych od podatków efektów funduszu rezerwowego kasy oszczędności, nie może być równocześnie część odsetek biernych z wydatków potrącalnych wyłączone.

10. **Dary i subwencye.** Subwencya kasy oszczędności udzielona właścicielom gruntów w okręgu kasy oszczędności, dotkniętym klęską gradu, jest pozycją potrącalną, jeśli kasa oszczędności w miarę okoliczności zaszytych od tego daru bez szkody i narażenia swoich interesów nie może się uchylić.

(Orzeczenie z dnia 31. stycznia 1912. L. 1233).

11. **Odpowiedzialność za należność.** Adwokat, który w zastępstwie swego klienta skarży niedostatecznie ostemplowany weksel, odpowiada osobiście za ukróconą należność wraz z podwyżką; od odpowiedzialności atoli za podwyżkę może się uwolnić przez wypełnienie warunków, przytoczonych w § 22. ustawy z 8. marca 1876. Dz. p. p. Nr. 26

(Orzeczenie z dnia 1. lutego 1912. L. 1355).

12. **Dary i subwencye.** Dary towarzystwa ubezpieczeń wydzielane w tym celu, aby jednać dla tego zakładu opinię i ściągnąć publiczność do zawierania umów o ubezpieczenie, są pozycją potrącalną.

(Orzeczenie z dnia 7. lutego 1912. L. 1689).

Notatki.

Czeskie kasy oszczędności w Czechach, Morawii i Szlązku w r. 1911. Według ogłoszonej świeżo statystyki z końcem roku 1911, było w Czechach 114 (czeskich) kas oszczędności, które posiadały kapitał wkładkowego K 836,677.561.14 oprocentowanego przeważnie po 4%. Kasy te posiadały fundusze rezerwowe w łącznej sumie K 37,223.212.39 i fundusze emerytalne w kwocie K 3,011.521.56. Lokacya kapitału wkładkowego przedstawiała się następująco:

pożyczki hipoteczne	K 528,774 008.97
„ komunalne	„ 75,189 304.39
weksle	„ 66.108,145.32
papiery wartościowe	„ 135,989.725.18

Z papierów wartościowych posiadały czeskie kasy oszczędności w papierach państwowych . K 23,534.251.35

w papierach centr. Banku czeskich kas oszczędności	15,800.665—
w pap. czeskiego Banku kraj.	34,400.293—
„ „ „ „ Banku hip.	21,755.402-40
w morawskich emisjach	4 534.940—
w akcyach Banku austro-węg.	3.969.984—
w emisjach galicyjskich	14,095.981—
w innych	17,898.208-43

Czeskie kasy w Morawii w liczbie 53 posiadały kapitał wkładowy K 129,583 168-99, funduszu rezerwowego K 6,693.095-90. Z ogólnej kwoty Kor. 16,760.142-42 ulokowanej w papierach wartościowych posiadały morawskie kasy oszczędności w emisjach galicyjskich kwotę K 4,140.332-90.

Trzy czeskie kasy oszczędności na Szląsku (Klimkowice, Orłowa i Polska Ostrawa) miały kapitału wkładowego K 4,184.547-51, funduszu rezerwowego K 121.147-31.

Blankiety wekslowe bez sumy wekslowej. Opatrzony podpisem strony blankiet wekslowy, w którym atoli suma wekslowa nie jest uwidoczniiona, nie może być uważany jako weksel podlegający należności, gdyż tego rodzaju pismu ponieważ niem nie udokumentowano przyjęcia pewnego cyfrowo oznaczonego zobowiązania wekslowego, brak znamion wekslu. — Taki blankiet wekslowy staje się dopiero wekslem, podlegającym należności przez wstawienie sumy wekslowej.

(Reskrypt c. k. ministerstwa skarbu z dnia 2 lutego 1912 L. 91757 ex 1912).

Dochody z budynków uwolnionych od podatku domowego są także wolne od podatku rentowego. Dochód z budynków, którym na zasadzie ustawy z dnia 28. grudnia 1911 Dz. pp. Nr. 242 przysługuje całkowite uwolnienie od podatku domowego, ma być w analogicznym zastosowaniu § 125 ust. 15 ustawy podatkowej zwolniony od podatku rentowego.

(Reskrypt c. k. ministerstwa skarbu z 19. stycznia 1913 L. 7.906).

Należność od kwitów na wypłaty z kas państwowych. W niektórych wypadkach należność od kwitu ma być zapłacona nie zapomocą stempla nalepionego na kwicie, lecz „bezpośrednio“ tj. gotówką w urzędzie podatkowym. Taki obowiązek albo jest ustanowiony w ustawie albo opiera się na umowie zawartej między władzą skarbową, a osobą obowiązana do uiszczenia należności od dotyczącego kwitu. Ustawa w owym obowiązek zachodzi np. co do zakładów ubezpieczeń, one bowiem w myśl poz. tar. 57. F ustawy z 13. grudnia 1862. Dz. u. p. Nr. 89, mają płacić „bezpośrednio“ należności od kwitów na premie. Na podstawie umowy z władzą skarbową (na której zawarciu zezwała art. III. ustawy z 10. lipca 1865. Dz. u. p. Nr. 55) płacą zwykle należności kwitowe „bezpośrednio“ banki, udzielające pożyczek hipotecznych w listach zastawnych, mianowicie należności od kwitów na raty kapitału i odsetki (raty annuitetowe) płacone przez dłużników hipotecznych.

W wypadkach, o których mowa, jest regułą że należność kwitową ma uiszczyć w kasie państwowej nie dłużnik, lecz wierzyciel otrzymuje zatem od dłużnika pełną należącą się kwotę, nieuszczipioną przez potrącenie należności kwitowej, a potem dopiero płaci te należności w Urzędzie podatkowym. Skutkiem tego powstała trudność w takich razach, w których dłużnikiem jest Skarb Państwa i w których zarazem w myśl specjalnego przepisu kasa państwa, skuteczniająca wypłatę ma wierzycielowi potrącić należność kwitową i postarać się o zachowanie jej na etat skarbu w dziale należności bezpośrednich. Takie wypadki zachodzą np. przy wypłatach na rachunek Skarbu państwa,

dokonywanych przez pocztową Kasę oszczędności (§ 71. 3. i § 15 11. 7 i 8 instrukcyi ogłoszonej w nrze 15. gal. dodatku do dz. rozp. sk. z r. 1909) dalej przy wypłatach z depozytów sądowych choćby zapomocą przekazu pocztowego (rozporządzenie min. z 28. grudnia 1911, Dz. u. p. Nr. 248).

Jeżeli więc np. z poborów służbowych urzędnika skarbowego potrąca się miesięcznie pewną kwotę na podstawie dobrowolnego kondyktu tytułem premii asekuracyjnej, to dotyczącemu zakładowi ubezpieczeń wypłaca pocztowa Kasa oszczędności nie pełną kwotę, którą z poborów służbowych potrącono, lecz uszczipioną o należność kwitową; jeżeliliby zatem w takim wypadku zastosowano ściśle powołaną wyżej poz. tar. 57 F. iżądano od zakładu ubezpieczeń ponadto zapłacenia należności kwitowej w sposób dotychczasowy tj. gotówką w Urzędzie podatkowym, toby zakład ubezpieczeń zapłacił jedną i tę samą należność dwukrotnie. Podobnie miałyby się rzecz wtędy, jeżeli nieruchomości będącą własnością Skarbu Państwa obciążona jest pożyczką hipoteczną udzieloną w listach zastawnych.

Kwestyę powyższą rozstrzygnęło Ministerstwo skarbu rozporządzeniem z 14. czerwca 1913. dz. u. p. Nr. 114. postanawiając, że należność kwitowa ma być i nadal potrącona już przy wypłacie i że wobec tego odpada uiszczenie tej należności przez wierzyciela w urzędzie podatkowym.

W wypadkach, w których nie jest przepisane potrącenie należności kwitowej przy wypłacie, pozostaje w mocy postępowanie dotychczasowe.

Z reguły więc należność kwitowa ma być uiszczona zapomocą stempla nalepionego na kwicie. Jeżeli strona przedkłada kwit nieostemplowany i zarazem twierdzi, że obowiązana jest w danym wypadku zapłacić należność kwitową „bezpośrednio“ w takim razie likwidator ma zbadać czy to twierdzenie jest prawdziwe, a w danym razie dotyczący nieostemplowany kwit zalikwidować. Natomiast nie ma wdawać się w badanie, czy strona należność kwitową rzeczywiście „bezpośrednio“ uiszcza, gdyż kontrola w tym względzie jest rzeczą władz powołanych do wymiaru należności.

Dyrekcye okręgów skarbowych i Urzędy wymiaru należności mają bezwzględnie o treści powołanego rozporządzenia z 14. czerwca 1913 Dz. u. p. Nr. 114. uwiadomić te w ich okręgu znajdujące się instytucye, banki, zakłady ubezpieczeń itp. u których to rozporządzenie może mieć zastosowanie.

Loterya klasowa. Przepisy odnoszące się do państwowej loteryi klasowej wyszły już nakładem Towarzystwa galic. conceptowych urzędników skarbowych w języku polskim. Broszura ta zawiera dokładne pouczenie o organizacyi loteryi klasowej i w ogóle o sposobie gry, ustawę odnoszącą się do zniesienia loteryi liczbowej i wprowadzenia w życie loteryi klasowej tudzież regulamin dotyczący urzędzenia i prowadzenia kantorów loteryi klasowej.

Cena egzemplarza wynosi 1 K 50 h.

Zamawiać należy w Towarzystwie galic. conceptowych urzędników skarbowych. Lwów plac św. Ducha 1.

Wystawca, który oddaje do eskontu weksel niewypełniony w adresie, niemoże robić zarzutu z powodu umieszczenia choćby nawet przez bezpośredniego wekslobiercę miejsca płatności o ile nie zaznaczył, że bez jego zezwolenia tego uczynić nie można.

(Orzeczenie Najw. Sądu z dnia 13. lutego 1913 R. V. 252.

B. wystawia weksel na zlecenie własne i żyruje go in bianco. Adres wekslowy brzmi: Do pana

C. w Czerniowcach. B. oddaje ten weksel panu M. celem dostarczenia zaś pieniędzy. M oddaje ten weksel dalej panu A. który w adresie dodaje jako domicyl: „płatny w Czerniowcach u G“. Weksel prezentują u G. a następnie protestują. Nakaz zapłaty uzyskany przez A. przeciw B. i przeciw akceptantowi C. we wszystkich instancjach został utrzymany w mocy a to z następujących powodów:

Jest rzeczą obojętną, że dodatek: „płatny w Czerniowcach u G“ nie przedstawia właściwego domicylu po myśli art. 24. kodeksu wekslowego, gdyż w dodatku tym pomieszczono tylko miejsce zapłaty znajdujące się w miejscu zamieszkania akceptanta; gdyż jeśliby dodatek był bezprawnie umieszczony wówczas, ponieważ prezentacja i protest nie były ważne, zgłosiłoby uprawnienie wekslowe przeciw wystawcy B. (art. 41. kod. weks.) Jeśli atoli umieszczenie klauzuli prawidłowo nastąpiło, wówczas też prawidłowo weksel prezentowano i protestowano.

B. oddał weksel z niewypełnionym adresem panu M. do zeskontowania; w następstwie tego M. był uprawniony do wypełnienia weksla względnie imieniem B. dać swe zezwolenie do takiego wypełnienia. Jest rzeczą obojętną, że sam M. dodatku tego

nie umieścił lecz pozostawił to panu A. Miarodajnym jest, że to wypełnienie leży w ramach z góry przewidzieć się dających uzupełnień weksla przy eskoncie tegoż przez B., i z tem on, dając weksel z poleceniem zeskontowania z góry się zgodził.

Przymusowe urlopy dla urzędników kas oszczędności. Reskrypt c. k. Ministerstwa spraw wewnętrznych z d. 25. czerwca 1913 L. 22.731 wystawiony do politycznych władz krajowych opiewa: Wypadek jaki zaszedł w jednej z kas oszczędności, a mianowicie, że dwaj kierujący urzędnicy po wzajemnem porozumieniu, dopuścili się sprzeniewierzeń, spowodowało praskie namiestnictwo do poruszenia sprawy zaprowadzenia przymusowych urlopów dla personelu zajętego w kasach oszczędności.

Ponieważ porównanie i badanie zapasów i ksiąg przy oddawaniu urzędowania przez urzędnika idącego na urlop jakoteż prowadzenie spraw jemu poruczonych podczas jego nieobecności przez innego funkcyjnarusza bezwątpienia może zapobiedz nieuczciwej manipulacyi względnie ją odkryć, przeto poleca się c. k. Namiestnictwu poruszyć sprawę przymusowych urlopów w tamtejszo krajowych kasach oszczędności.

Ruch wkładek

w Związkowych kasach oszczędności za miesiąc maj 1913.

	%	Stan kapitału wkładowego z dniem 30 kwietnia 1913		W ciągu miesiąca maja 1913.						Różnica		Stan kapitału wkładowego z dniem 31 maja 1913		
		K.	h.	wynosiły wkładki			zwrócone			K.	h.	K.	h.	
				Stron	K.	h.	Stron	K.	h.					
Bochnia m.	5-5 1/2	3,653.165	41	334	145.852	54	251	102.909	27	+	42.923	27	3,696.086	68
Bochnia p.	5	3,747.057	47	153	86.939	07	168	122.579	52	-	35.658	45	3,711.399	02
(filia w Limanowej)	5	197.439	70	61	25.737	10	22	7.85	18	+	17.951	92	215.391	62
Bohorodczany p.	5	1,016.871	61	94	72.670	59	95	29.171	76	+	43.498	83	1,060.370	44
Brzesko p.	4-5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Brzeżany p.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Buczacz p.	4 1/2-5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Dąbrowa m.	4 1/2-5	1,081.246	25	93	55.755	64	56	56.207	71	-	452	07	1,080.794	18
Dobromil m.	4	748.116	05	65	22.537	82	53	26.999	20	-	4.461	38	74.654	67
Drohobycz m.	4 1/2	3,034.626	70	167	223.742	14	164	157.056	42	+	66.685	72	4,001.312	42
Gródek Jagielloński p.	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Horodenka m.	5 1/2	930.079	77	133	82.180	50	127	83.171	56	-	991	36	929.088	41
Jarosław m.	5	3,806.497	69	270	182.215	83	220	102.950	93	+	79.264	90	3,385.762	59
Jasło m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kałusz p.	4	576.446	88	101	59.907	28	79	56.853	93	+	3.053	35	579.500	23
Kałusz p.	4 1/2	245.657	33	—	—	—	6	564	12	-	564	12	245.093	21
Kołomyja m.	4 1/2	5,654.136	54	521	251.425	62	597	263.491	15	-	12.065	53	5,642.071	01
Kraków m.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Kraków p.	4 1/2	23,410.144	97	1345	1,008.996	72	1577	884.753	05	+	121.243	67	23,534.388	64
Krosno m.	4 1/2	1,732.131	—	182	120.244	14	100	77.381	76	+	42.862	38	1,774.991	38
Lwów gal.	4	93,202.325	10	9628	4,307.835	39	9110	3,943.154	44	+	354.680	95	93,567.006	05
Lwów m.	4	1,107.196	91	249	653.838	89	115	66.069	73	+	587.769	16	1,694.966	07
Mielec p.	5	1,144.857	52	82	36.708	91	66	63.203	98	-	26.495	07	1,118.362	45
Myślenice p.	5	2,237.709	98	245	92.064	88	172	74.55	77	+	17.512	11	2,255.222	09
Nowy Sącz m.	4 1/2-5	5,729.541	97	465	312.561	09	362	230.744	35	+	81.816	74	5,811.358	71
Nowy Targ p.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Podgórze m.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Przemysł m.	4-4 1/2	8,412.713	23	708	534.584	67	626	296.013	59	+	238.571	08	8,651.284	31
Ropczyce p.	4 1/2	1,764.310	69	95	61.108	32	—	128.064	30	-	66.955	98	1,697.354	71
Rudki p.	4 1/2-5	969.761	65	81	96.995	81	64	68.055	44	+	23.940	37	998.702	05
Rzeszów m.	4-4 1/2	4,653.355	74	387	341.008	35	291	226.091	22	+	114.917	13	4,768.272	87
Sądowa wisznia m.	5	230.669	43	44	8.661	64	13	6.444	84	+	2.219	80	232.889	23
Sambor m.	4 1/2	6,001.235	53	356	288.865	58	403	251.810	09	+	37.055	49	6,038.291	02
Sambor p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sanok m.	4 1/2	3,809.608	62	322	210.423	31	284	150.836	37	+	59.586	94	3,959.190	56
Sniatyn m.	5-5 1/2	813.363	29	137	50.700	54	91	29.948	82	+	20.751	72	834.015	01
Sniatyn p.	4 1/2	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Sokal m.	5	1,727.607	53	208	208.853	50	107	63.425	41	+	143.428	09	1,871.035	62
Staniławów p.	4	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Stryj m.	4 1/2	4,107.754	31	496	333.648	31	465	190.974	44	+	142.673	87	4,250.428	18
Tarnobrzeg p.	5-6	1,798.446	84	137	76.654	33	82	69.535	95	+	7.118	38	1,805.265	22
Tarnopol m.	4 1/2	5,671.655	27	730	519.367	07	714	467.609	46	+	51.757	61	5,723.412	88
Tarnów m.	4 1/2-5	13,053.094	38	1014	579.861	71	953	388.376	33	+	193.485	38	13,246.579	76
Tłumacz p.	4 1/2-5	725.541	23	108	39.261	74	105	44.381	32	-	5.119	58	720.421	65
Trembowla p.	5	905.058	16	110	32.450	—	98	29.540	09	+	2.909	91	907.966	07
Wadowice p.	4 1/2	4,622.526	56	319	169.843	03	315	201.905	82	-	32.062	79	4,590.463	77
Wieliczka p.	5	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Zaleszczyki p.	5	913.952	92	92	57.470	78	67	31.799	63	+	25.671	15	939.623	65

Jako korzystną lokację kapitału polecamy

4 ¹/₂ %

Listy zastawne

Banku Galicyjskiego
dla handlu i przemysłu
w Krakowie
wolne od podatku.

Listy te, mające pupilarne bezpieczeństwo, nadają się do lokowania funduszy sierocych w depozytach sądowych, oraz mogą być użyte na wady, kaucyje małżeńskie i t. p.

Powyższe listy są do nabycia w Kantorze Banku po kursie dziennym.

Filia c. k. uprz. austriackiego

Zakładu kredytowego

dla handlu i przemysłu

WE LWOWIE

wydaje codziennie (z wyjątkiem niedziel i świąt) w godzinach od 9 do 12 przedpoł. i od 3 do 4 popoł.

książeczki wkładkowe

z 4% oprocentowaniem

Na żądanie wypłaca kwoty do 5000 k. jednego dnia i na jedną książeczkę bez wypowiedzenia.

Kupuje i sprzedaje

wszelkie papiery wartościowe i monety po kursie dziennym bez doliczenia prowizji, wydaje przekazy i akredytywy na zagraniczne miejsca, przyjmuje zlecenia giełdowe, bierze w przechowanie papiery wartościowe i udziela na nie zaliczek.

FILIA Pragskiego Banku Kredytowego

we Lwowie, ul. Karola Ludwika 1. 29
(Nr. telefonu 937, 946, 846).

Zakład centralny w Pradze. Filie w Kolinie Otomuńcu i Brodach.
Wpłacony kapitał akcyjny K. 9,000.000.
Fundusze rezerwowe i gwarancyjne K. 4,100.000.

**Korzystne załatwianie
wszelkich transakcji bankowych
i lokacji kapitałów**

Kupno i sprzedaż papierów wartościowych. — Przeprowadzanie wszelkich obrotów giełdowych na targach krajowych i zagranicznych.

Promesy, Losy (Sprzedaż losów za wypłatą w rachunku bieżącym). — Otwieranie kredytów i udzielanie zaliczek na pokład papierów wartościowych. — Przyjmowanie w przechowanie i w zarząd papierów wartościowych. — Ubezpieczanie losów i efektów od strat z powodu wylosowania. — Wykupno płatnych kuponów i wylosowanych papierów wartościowych. — Listy polecające i akredytywy na sezony podróży. — Eskont weksli. — Inkasa i wypłaty w kraju i na miejsca zagraniczne. — Wkładki pieniężne, na książeczki wkładkowe (podatek rentowy opłaca Bank) oprocentowuje po

4 ¹/₂ procent

na asygnaty kasowe z 90-dniowym wypowiedzeniem: oprocentowanie po 4 ¹/₄ % i w rachunku bieżącym.

Oddział komercyjalny:

Finansowanie przedsiębiorstw przemysłowych i budowlanych publicznych, kredyty na podatki i cła. Zaliczkowanie faktur towarowych. Kupno i sprzedaż w drodze komisowej towarów i zaliczkowanie tychże.

Wiedeński Bank Związkowy

FILIA WE LWOWIE.

LWOW

Kapitał akcyjny:
K. 80,000.000.

Fundusze rezerwowe:
K. 23,027.428-13.

we własnym gmachu przy
ul. Jagiellońskiej 13.

Telefon nr. 57. Dyrekcja
Telefon nr. 358. Kantor
wymiany.

Zakład centralny
Wiedeń

FILIE: Augsburg, Berno, Budapeszt, Czernowce, Grac, Prościejów, W. Neustadt i St. Pölten.
12 kantorów wymiany i kas depozytów, we Wiedniu.

Załatwia wszelkie interesa bankowe oraz transakcje w zakres kantorów wymiany wchodzące a mianowicie:

Przyjmuje wkładki w rachunku czekowym i w rachunku bieżącym. Przyjmuje wkładki na 4% książeczki wkładkowe. Oprocentowanie rozpoczyna się z dniem następnym po złożeniu wkładki a kończy się z dniem poprzedzającym podjęcie wkładki. Podatek rentowy opłaca bank z własnych funduszy. Eskontuje weksle, otwiera kredyty i udziela zaliczek w podkład papierów wartościowych. Przeprowadza wszelkie obroty giełdowe na targach krajowych i zagranicznych. Kupuje i sprzedaje papiery wartościowe, waluty i przekazy na zagraniczne miejsca.

Wydaje listy kredytowe na wszystkie kraje. Wymienia kupony i wylosowane papiery wartościowe. Inkasuje weksle we wszystkich miejscach krajowych i zagranicznych. Przechowuje papiery wartościowe i zarządza nimi. Ubezpiecza papiery wartościowe przed stratami z wylosowania. Kłwiduje bezpłatnie numeru losów i innych papierów wartościowych, podlegających losowaniu. Najkorzystniejsze. Pilne czuwanie nad interesami klientów. Ułatwienia wszelkiego rodzaju, umożliwiające doświadczeniem i rozgalezionymi siłami w całym świecie kupieckim.